

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 5.3.2007
KOM(2007) 81 galutinis

ANTROJI KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

**dėl valstybių narių patirties su GMO, kurie buvo pateikti į rinką pagal Direktyvą
2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką**

(SEK(2007) 274)

TURINYS

1.	Bendroji informacija ir taikymo sritis	3
2.	GMO kaip atskirų produktų ar esančiuose kituose produktuose pateikimas į rinką (direktyvos C dalis)	4
3.	Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra bei apgalvotas GMO išleidimas į aplinką kitais nei pateikimo į rinką (atskiris produktais arba produktų sudedamosiomis dalimis) tikslais (direktyvos B dalis).....	7
4.	Išvados.....	9

1. BENDROJI INFORMACIJA IR TAIKymo SRITIS

2002 m. spalio 17 d. pradėta visapusiškai taikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/220/EEB¹.

Remiantis direktyvos 31 straipsnio 6 dalimi, „2003 m., o vėliau kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai siunčia ataskaitą apie valstybių narių patirtį, susijusią su GMO, kurie buvo pateikti į rinką pagal šią direktyvą“.

Pirmąją ataskaitą Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai 2004 m. rugpjūčio 31 d². Vėliau, kaip reikalaujama Direktyvos 2001/18/EB 31 straipsnio 4 dalyje, valstybės narės turi pateikti Komisijai trejų metų (nuo 2002 m. spalio 17 d. – 2005 m. spalio 17 d.) ataskaitą apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant įgyvendinti šios direktyvos nuostatas, įskaitant trumpą faktinę ataskaitą apie įgytą patirtį, susijusią su GMO, kurie pagal šią direktyvą buvo pateikti į rinką kaip atskiri produktai ar esantys kituose produktuose. Trejų metų ataskaitas Komisijai pateikė visos valstybės narės, išskyrus Portugaliją; ataskaitų santrauka pateikiama šios antrosios ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai I priede.

Siekdama pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai išsamią ir subalansuotą ataskaitą, Komisija mano, kad joje reikėtų:

- pasidalinti ne tik patirtimi apie GMO, kurie buvo pateikti į rinką remiantis direktyva (direktyvos C dalimi), bet ir apie GMO, naudotus kitais nei pateikimo į rinką tikslais, t. y. moksliniams tyrimais ir technologijų plėtrai (direktyvos B dalis), taip pat
- nurodyti kitų suinteresuotųjų šalių, t. y. pramonės ir (arba) prekybos organizacijų, ūkininkų asociacijų ir nevyriausybinių aplinkosaugos organizacijų indėlį; Tokių suinteresuotųjų šalių sąrašas pateikiamas 2 priede.

Taigi, antrosios ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai pagrindą sudaro valstybių narių trejų metų ataskaitos ir kitų suinteresuotųjų šalių indėlis.

¹ OL L 106, 2001 4 17, p. 1–39.

² r.: http://ec.europa.eu/environment/biotechnology/index_en.htm

2. GMO KAIP ATSKIRŲ PRODUKTŲ AR ESANČIUOSE KITUOSE PRODUKTUOSE PATEIKIMAS Į RINKĄ (DIREKTYVOS C DALIS)

Paraiškų ir sutikimų skaičius

2002 m. spalio 17 d. – 2005 m. spalio 17 d. laikotarpiu 8 valstybėms narėms (BE, DE, DK, ES, FR, NL, SE, UK) remiantis direktyva iš viso buvo pateikti 26 pranešimai dėl GMO pagal direktyvos C dalį. Tačiau 2004 m. balandžio 18 d. buvo pradėtas visapusiškai taikyti Reglamentas 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų³. Remiantis reglamento 46 straipsnio 3 dalyje nustatytomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis, pranešimams, pateiktiems pagal Direktyvą 2001/18/EB, įskaitant pranešimus dėl pašarų naudojimo, kurių vertinimo ataskaitos dar nėra pateiktos, taikoma reglamente nustatyta sutikimų išdavimo tvarka. Dėl tokios tvarkos taikymo ir dėl to, kad pranešėjai atsiėmė dar tris paraiškas, liko 13 pagal šią direktyvą paduotų paraiškų.

Iš 13 paraiškų sutikimai pagal direktyvą buvo suteikti šiems 5 produktams:

- Monsanto Europe S.A **kukurūzams NK603**⁴,
- Monsanto Europe S.A **kukurūzams MON863**⁵,
- Monsanto Europe S.A **aliejiniam rapsams GT73**⁶,
- Pioneer Hi-Bred International INC and Mycogen Seeds **kukurūzams 1507**⁷, ir
- Monsanto Europe S.A **kukurūzams MON863 X MON810**⁸,

³ 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų, OL L 268, 2003 10 18, p. 1–23.

⁴ 2004 m. liepos 19 d. Komisijos sprendimas 2004/643/EB dėl kukurūzų produkto (*Zea mays* L. linija NK603), genetiškai modifikuoto siekiant padidinti toleranciją glifozatui, pateikimo į rinką remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB. OL L 295, 2004 9 18, p. 35–37. Galutinį sutikimą davė Ispanija 2004 10 18.

⁵ 2005 m. rugpjūčio 8 d. Komisijos sprendimas 2005/608/EB dėl kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija MON 863), genetiškai modifikuoto siekiant padidinti jo atsparumą lapgraužiui, pateikimo į rinką remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB. OL L 207, 2005 8 10, p. 17–19. Galutinį sutikimą davė Vokietija 2005 2 9.

⁶ 2005 m. rugpjūčio 31 d. Komisijos sprendimas 2005/635/EB dėl aliejinių rapsų produkto (*Brassica napus* L., GT73 rūšies linija), genetiškai modifikuoto taip, kad būtų atsparus herbicidui glifozatui, pateikimo į rinką pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB. OL L 228, 2005 9 3, p. 11–13. Šis sprendimas buvo papildytas 2005 m. rugpjūčio 16 d. Komisijos rekomendacija 2005/637/EB dėl priemonių, kurių turi imtis sutikimo gavėjas, kad išvengtų bet kokios galimos žalos sveikatai ir aplinkai dėl atsitiktinio rapsų (*Brassica napus* L., GT73 rūšies linija - MON-00073-7), genetiškai modifikuotų taip, kad būtų atsparūs herbicidui glifozatui, įsibarstymo. OL L 228, 2005 9 3, p. 19–20.

⁷ 2005 m. lapkričio 3 d. Komisijos sprendimas 2005/772/EB dėl kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija 1507), genetiškai modifikuoto siekiant padidinti jo atsparumą tam tikriems Lepidoptera būrio kenkėjams ir toleranciją amonio glufozinato herbicidui, pateikimo į rinką pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB. OL L 291, 2005 11 5, p. 42–44. Galutinį sutikimą davė Nyderlandai 2006 3 16.

⁸ 2006 m. sausio 16 d. Komisijos sprendimas 2006/47/EB dėl kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija MON 863× MON 810 hibridas), genetiškai modifikuoto siekiant padidinti atsparumą lapgraužiui ir tam tikriems Lepidoptera būrio kenkėjams, pateikimo į rinką remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB. OL L 26, 2006 1 31, p. 17–19.

Kaip rodo trejų metų ataskaitos, dauguma valstybių narių vieningai mano, jog direktyvos įgyvendinimas padėjo susigražinti pasitikėjimą GM produktų pateikimo į rinką sutikimų išdavimo tvarka. Kai kurios valstybės narės taip pat paminėjo Reglamentu 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų⁹ nustatytą sutikimų išdavimo tvarką ir teiravosi apie Direktyvoje 2001/18/EB dėl to numatytą specifinį kompetentingų valdžios institucijų vaidmenį. Keletas valstybių narių komentavo pramonėje tiesiogiai nedalyvaujančių suinteresuotųjų šalių daugiausia neigiamą požiūrį į naująją sutikimų išdavimo tvarką.

Pramonės atstovai pranešė, kad, anot jų patirties, įgyvendinus Direktyvą 2001/18/EB, nepavyko susigražinti pasitikėjimo ES sprendimų priėmimo procesu dėl paraiškų, pateikiamų pagal C dalį, ir visų pirma pabrėžė tą faktą, kad nuo 1998 m. nebuvo išduotas nė vienas sutikimas dėl GMO auginimo. Pranešimo apie pateikimą į rinką paskelbimo mokestis valstybėse narėse yra skirtingas – nuo 0 iki 50 000 EUR už paraišką. Pramonės atstovai pareiškė, kad tai gali daryti įtakos bendrovei pasirenkant, kurioje šalyje pateikti paraišką, ypač, jei tai yra mažos ar vidutinio dydžio įmonės. Ūkininkų organizacijos gynė ūkininkų teisę rinktis auginti arba neauginti GM kultūras.

Nevyriausybinių organizacijų nurodė, kad dabartiniai uždaviniai yra skaidrumo užtikrinimas ir suinteresuotųjų šalių įtraukimas į direktyvos įgyvendinimo procesą.

Informaciją apie sutikimus, suteiktus pagal C dalį, rasite <http://gmoinfo.jrc.it>.

Susekamumas, ženklintas ir slenkstinės ribos

Bendrieji ženklinimo ir susekamumo reikalavimai pagal Direktyvą 2001/18/EB į rinką pateiktiems GMO, taip pat iš GMO pagamintam maistui ir pašarams yra nustatyti Reglamente 1830/2003¹⁰. Komisija 2006 m. gegužę pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui specialiąją ataskaitą apie šio reglamento įgyvendinimą¹¹.

Valstybės narės pranešė, kad susidurta su sunkumais tvarkant tradicinių sėklų partijas, kuriose atsitiktinai gali būti leistinių GMO sėklų, nes nėra nustatyta jų buvimo slenkstinių ribų. Pramonės atstovai pranešė apie poreikį nustatyti leistinių GMO slenkstines ribas, o taip pat ES dar neleidžiamų naudoti, bet patvirtintų apgalvotam išleidimui trečiosiose šalyse GMO slenkstines ribas. Nevyriausybinių organizacijų ir kai kurios valstybės narės pareikalavo, kad slenkstinės ribos būtų tokios, jog būtų galima atsekti GMO buvimą. Viena valstybė narė pabrėžė poreikį nustatyti GMO, kuriems sutikimai buvo išduoti pagal direktyvos B dalį, slenkstines ribas.

Pramonės atstovai pareiškė, kad daugelyje valstybių narių nemažai ES ūkininkų nenori auginti GM kultūrų, nes stambūs maisto gamintojai, didmenininkai ir mažmenininkai dėl nuolat stiprėjančios neigiamos visuomenės nuomonės apie GMO ir dėl išlaidų, susijusių su susekamumu, atsargiai žiūri į GMO. Be to, kadangi pirmosios kartos GMO produktai jau nebevartojami ir jais rinkoje nebeprekiuojama, pramonės atstovai paprašė nustatyti tinkamą ir suderintą sutikimų atnaujinimo tvarką, kuria būtų atsižvelgta į likusius atsitiktinius tokių GMO pėdsakus ir taip užtikrinti teisinį aiškumą pasibaigus sutikimų galiojimui.

⁹ plg. reglamento 6 ir 18 straipsnius

¹⁰ OL 268, 2003/10/18, p. 24–28.

¹¹ COM(2006) 197 galutinis, 2006 5 10.

Monitoringas produktui jau esant rinkoje

Dauguma valstybių narių pranešė, kad reikėtų nuoseklesnio monitoringo produktui jau esant rinkoje metodo, tuo pačiu metu paliekant galimybę vykdyti specifinį monitoringą, kuriuo būtų atsižvelgiama į valstybės narės specifinį klimatą ir specifinę natūralią gamtą. Keleto valstybių narių nuomone, iki šiol pateikti monitoringo planai buvo neišsamūs, be aiškaus atsakomybės paskirstymo. Dauguma valstybių narių pritarė minčiai, kad kompetentingų institucijų įsteigta Monitoringo darbo grupė yra tinkamas forumas tokiems klausimams spręsti.

Nevyriausybinių organizacijų pranešė, kad GMO rinkoje daugėja, todėl reikia labiau koordinuoto metodo, dalį sutikimo turėtojo turimos atsakomybės perleidžiant nepriklausomai įstaigai, kuri atliktų visos monitoringo ir priežiūros informacijos, susijusios su apgalvotu išleidimo į aplinką, vertinimą.

Bandinių ėmimas ir medžiagų aptikimas

Komisijos rekomendacija 2004/787/EB¹² dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų pagamintų produktų bei juose esančių medžiagų mėginių ėmimo ir aptikimo techninių gairių buvo sukurta siekiant papildyti Reglamentą (EB) Nr. 1830/2003 dėl susekamumo ir ženklavimo. Tačiau daugelis valstybių narių teigia, kad rekomendacijoje pateikti protokolai yra sudėtingi, reikalaujantys daug laiko ir išlaidų, o gauti rezultatai nėra proporcingi sugaištam laikui ir turėtoms išlaidoms.

Apskritai, valstybės narės aiškiai pareiškė pageidaujančios, kad protokoluose būtų suderinta poreikis tinkamai paaimti bandinius ir aptikti medžiagas ir dėl to patiriamos išlaidos.

Pramonės atstovai pareiškė, kad kuriami standartiniai protokolai turi būti lankstūs, suderinti su tarptautiniais tyrimo metodais, taip pat su dabar sistemingai sėklų, maisto ir pašarų pramonės sektoriuose taikoma tvarka.

Ūkininkų organizacijos pritarė minčiai naudoti GM DNR kaip mato vienetą atsitiktiniam GMO buvimui žemės ūkio grandinėje nuo sėklų iki maisto ir pašarų nustatyti, ir taip užtikrinti nuoseklumą bei išvengti suinteresuotųjų šalių bylinėjimosi.

Atsparumo antibiotikams žymimieji genai

Dauguma valstybių narių pranešė, kad Europos maisto saugos tarnybos (EMST) GMO ekspertų komiteto 2004 m. balandžio 2 d. nuomonė buvo naudinga palaipsniui išimant iš rinkos atsparumo antibiotikams žymimuosius genus. Vis dėlto nevyriausybinių organizacijų pakvietė naujai įvertinti atsparumo antibiotikams žymimuosius genus, išskirtinai sutelkiant dėmesį į galimai neigiamą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai bei neatsižvelgiant į tai, kad pramonėje jie naudojami kaip veiksminga priemonė vieno augalo genų patekimui į kitą augalą atsekti.

Daugiau informacijos iš atskirų valstybių narių trejų metų ataskaitų rasite šios ataskaitos I priede.

¹² OL L 348, 2004 11 24, p. 18–26.

Nacionalinės apsaugos sąlygos

Nors valstybės narės šio klausimo savo trejų metų ataskaitose atskirai nesvarstė, reikia pastebėti, kad įsigaliojus direktyvai, 6 valstybės narės (AT, DE, EL, FR, HU, LU), nepanaikino laikino draudimo pateikti į rinką 5 GMO, kuriuos buvo leista naudoti pagal direktyvos 23 straipsnį. Nė vienu atveju EMST nerado priežasties manyti, kad laikantis sutikimų sąlygų sistemingai rinkoje pardavinėjami GMO galėtų turėti neigiamos įtakos žmonių ir gyvūnų sveikatai arba aplinkai. Minėtais GMO prekiaavusios bendrovės nutraukė trijų tokių GMO prekybą.

Kadangi nėra jokių mokslinių įrodymų, galinčių pateisinti tokių nacionalinių apsaugos sąlygų naudojimą kurio nors iš minėtų produktų atžvilgiu, Komisija, remdamasi jai EB sutartimi suteiktais įpareigojimais, ketina prašyti tokias valstybes nares panaikinti minėtų produktų pardavimą draudžiančias nacionalines priemones. Be to, Komisija ketina imtis reikalingų priemonių siekdama formalizuoti jau nebepardavinėjamų trijų tokių GMO pašalinimą iš rinkos.

Privalomųjų sprendimų mokslinis nuoseklumas ir skaidrumas

2006 m. birželio 26 d. susirinkusioje Aplinkos taryboje valstybės narės pritarė Komisijos pasiūlytam priemonių paketui, kuriuo siekiama geriau praktiškai užtikrinti valstybės nares, suinteresuotąsias šalis ir plačiąją visuomenę, kad Bendrijos sprendimai yra pagrįsti aukštos kokybės, aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą suteikiančiais moksliniais vertinimais. Priemonėmis, kurios yra išvardintos šios ataskaitos 3 priede, siekiama pagerinti dabartinėje teisinėje sistemoje galiojančių rizikos vertinimo ir sprendimų priėmimo tvarkos mokslinį nuoseklumą ir skaidrumą.

3. MOKSLINIAI TYRIMAI IR TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA BEI APGALVOTAS GMO IŠLEIDIMAS Į APLINKĄ KITAIS NEI PATEIKIMO Į RINKĄ (ATSKIRAIS PRODUKTAIS ARBA PRODUKTŲ SUDEDAMOSIOMIS DALIMIS) TIKSLAIS (DIREKTYVOS B DALIS)

Paraiškų skaičius

Ataskaitiniu laikotarpiu (2002 m. spalio 17 d. – 2005 m. spalio 17 d.) 13 valstybių narių gavo 245 paraiškas dėl apgalvoto GMO išleidimo į aplinką kitais nei pateikimo į rinką tikslais. Daugiausia paraiškų gavo Ispanija (89), Prancūzija (54), Vokietija (25), Vengrija (21), Švedija (18) ir Nyderlandai (13). Dvylika valstybių narių negavo nė vienos paraiškos.

Iš 245 paraiškų 4 buvo atsiimtose, 23 dar nepaduotos nuo 2005 m. spalio¹³, 191 išduoti sutikimai, 27 – atmestos. Didžiausias paraiškų atmetimo procentas buvo Vengrijoje – iš 21 paraiškos atmesta 14.

Informaciją apie sutikimų pagal B dalį suteikimą rasite <http://gmoinfo.jrc.it>.

DE, FR ir NL pranešė apie plotų su bandymams skirtomis GMO kultūromis sunaikinimą, NL buvo iš dalies sunaikinti 2 tokie plotai; 2003 m. FR iš 56 bandymams skirtų plotų buvo sunaikinti 19; DE buvo pranešta apie keletą plotų sunaikinimo atvejų, tačiau tikslaus skaičiaus

¹³ Valstybių narių trejų metų ataskaitų ataskaitinio laikotarpio (2002–2005 m. spalio 17 d.) pabaiga.

nėra žinoma, nes pagal įstatymus pareiškėjai neprivalo pranešti apie laukų sunaikinimą, nebent tai sietųsi su sutikimo reikalavimais.

Pranešimų pagal B dalį paskelbimo mokestis valstybėse narėse yra skirtingas – nuo 0 iki 17 000 EUR už paraišką. Pramonės atstovai pareiškė, kad tai gali daryti įtakos bendrovei pasirenkant, kurioje šalyje pateikti paraišką, ypač jei tai yra mažos ar vidutinio dydžio įmonės.

Ūkininkų organizacijų atstovai pareiškė, kad bandymai kultūrų plotuose yra viena iš Europos mokslinių tyrimų ir žemės ūkio konkurencingumo palaikymo priemonių.

Bendroji sutikimų išdavimo tvarka

Daugumos valstybių narių nuomone, direktyva padėjo įvesti skaidresnę ir labiau nuspėjamą sutikimų išdavimo tvarką ES. Tačiau buvo susirūpinta tvarkos nuoseklumo stoka, kuri atsiranda dėl to, kad sutikimų išdavimo procesas daugiausia vykdomas nacionaliniu lygmeniu, taip pat susirūpinta galimybe užkrėsti kultūras, esančias šalia plotų, kuriuose vykdomi GMO bandymai pagal B dalį. Keletas valstybių narių taip pat iškėlė specifinį klausimą dėl genų terapijos klinikinių bandymų, nes kai kurios valstybės narės dabar taiko Direktyvą 90/219/EB dėl riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo¹⁴, o kitos – Direktyvą 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką. Kadangi neseniai buvo atlikti moksliniai tyrimai Komisijos užsakymu, 2007 m. ji apsvarstys šį klausimą su kompetentingomis institucijomis, paskirtomis pagal abu teisės aktus.

Nežiūrint galimybių aptarti paraiškas prieš jų pateikimą, beveik visos kompetentingos institucijos turėjo kreiptis dėl papildomos informacijos jau po paraiškų pateikimo, ypač jei tai būdavo naujos paraiškos arba paraiškos dėl žymiai didesnių bandymams skirtų plotų, negu buvo leista anksčiau. Tai buvo minima kaip dažniausiai procesą stabdanti priežastis.

Pramonės atstovai taip pat paprašė labiau suvienodinti visoje ES pagal B dalį pateikiamas paraiškas, paminėdami skirtingus valstybių narių reikalavimus dėl duomenų, terminų ir visuomenei pateikiamos informacijos – dėl to dabartinė sistema tapo mažiau numatoma. Jie taip pat išreiškė labai didelį susirūpinimą dėl sutikimų išdavimo laiko – kartais jie būdavo išduodami po sėjos ar sodinimo sezono.

Rizikos aplinkai vertinimas

Daugumos valstybių narių nuomone, Komisija pateikė aiškias rizikos aplinkai vertinimo gaires. Tačiau keletas valstybių narių norėtų papildomos informacijos dėl to, ką reikėtų laikyti priimtina, o ką nepriimtina rizika, ir dėl ilgalaikiu laikotarpiu pasireiškiančio bendrojo poveikio. Pramonės atstovai taip pat pakvietė labiau suvienodinti rizikos aplinkai vertinimo reikalavimus. Nevyriausybinių organizacijų atkreipė dėmesį į poreikį parengti griežtesnes alergeniskumo bandymų gaires.

Viešosios konsultacijos

Dauguma valstybių narių suteikia mažiausiai 30 dienų laikotarpį, per kurį galima viešai pateikti komentarus pasinaudojant nacionaliniais ir vietos laikraščiais, adresų sąrašais, tinklavietėmis ir viešaisiais svarstymais, kad su tokiais pareiškimais galėtų susipažinti

¹⁴ OL L 117, 1990 5 8, p. 1–6.

visuomenė. Dauguma valstybių narių, siekdama sumažinti bandymams skirtų plotų sunaikinimo galimybę, nenurodo tikslios tokio ploto vietos, o tik savivaldybę arba miesto dalį, kurioje jis yra.

Viešai pateikti komentarai yra perduodami beveik visose valstybėse narėse įsteigtiems moksliniams patariamiesiems komitetams. Jie taip pat įsėgami į sprendimų priėmimo bylą, kuri yra perduodama atitinkamiems ministrams. Keletas valstybių narių pastebėjo, kad visuomenės komentarai, jei jų yra, beveik visada yra pernelyg bendro pobūdžio, kad į juos būtų galima atsižvelgti specifiniais atvejais.

Pramonės atstovai išreiškė susirūpinimą dėl tikslios bandymams skirtą plotą buvimo vietos nurodymo, nes dažnai tai baigdavosi prieš GMO nusiteikusių aktyvistų vykdomais ūkininkų užpuldinėjimais ir galiausiai tokių plotų sunaikinimu. Tai aiškiai neigiamai paveikė biosaugos mokslinius tyrimus ir biotechnologinių produktų raidą ES. Nevyriausybinių organizacijos norėtų, kad visuomenė galėtų lengvai ir greitai susipažinti su jai svarbia informacija.

Daugiau informacijos iš atskirų valstybių narių trijų metų ataskaitų rasite šios ataskaitos I priede.

4. IŠVADOS

Šioje ataskaitoje ypatingas dėmesys skiriamas Direktyvai 2001/18/EB ir apgalvoto GMO išleidimo į aplinką klausimui. 2002–2005 m. aštuonios valstybės narės gavo GMO pateikimo į rinką paraiškas, o trylika valstybių narių gavo paraiškas atlikti bandymus laukuose mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros tikslais.

Tų valstybių narių, kurios gavo paraiškų, patirtis taikant direktyvą, apskritai yra teigiama, nors ir iškilo keletas spręstinių techninių klausimų, tokių kaip ekonomiškai ir praktiškai mėginių ėmimo ir medžiagų aptikimo sistema, poreikis padidinti nuoseklumą, tiksliau ir geriau paskirstyti atsakomybę taikant monitoringo produktui jau esant rinkoje priemonės. Kitos suinteresuotosios šalys buvo linkusios vertinti direktyvą mažiau teigiamai.

Kai kurios valstybės narės paprašė daugiau rekomendacijų dėl specifinių rizikos aplinkai vertinimo aspektų. Komisija yra įsipareigojusi bendradarbiauti su EMST toliau kuriant rekomendacijas, kurios sudarys rizikos aplinkai vertinimo bendros struktūros dalį, siekiant pagerinti vertinimo proceso skaidrumą apskritai ir padidinti pasitikėjimą juo.

Dauguma valstybių narių taip pat pritartų didesniai pagal B dalį išduodamų sutikimų suvienodinimui, įskaitant sutikimus genų terapijos bandymams, jos norėtų, kad būtų nustatyta bandymams skirtą plotą buvimo vietos apibrėžtis, suteikta papildomų rekomendacijų dėl rizikos aplinkai vertinimo ir valdymo priemonių siekiant apsaugoti šalia esančias kultūras.

Galiausiai, dauguma valstybių narių, atsižvelgdamos į sunkumus, patirtus žymint ir atsekant tradicines sėklų partijas dėl to, kad nėra nustatytų atsitiktinio GMO buvimo slenkstinių ribų, pabrėžė teisinės priemonės, kuria būtų nustatomos GM sėklų slenkstinės ribos, poreikį. Komisija šiuo metu analizuoja įvairias su šiuo klausimu susijusias galimybes.